

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027рр.

м.Буринь

2019 р.

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ГОЛОВИБУРИНСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

1. ВСТУП

2. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОПИС ПРОЦЕСУ РОБОТИ

3. КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРОМАДИ

4. ГОЛОВНІ ЧИННИКИ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ

4.1. СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ БУРИНСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Інерційний сценарій розвитку

Модернізаційний сценарій розвитку

4.2. МІСІЯ ТА СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ БУРИНСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

4.3. SWOT-АНАЛІЗ БУРИНСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

4.4. SWOT-МАТРИЦЯ БУРИНСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

4.5. ПОРІВНЯЛЬНІ ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ І РИЗИКИ БУРИНСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Порівняльні переваги

Виклики

Ризики

5. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ

6. УЗГОДЖЕНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ БУРИНСЬКОЇ ОТГ
З ПРОГРАМНИМИ ТА СТРАТЕГІЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ

7. ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

8. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОНОВЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ

Управління процесом реалізації стратегії

Процедура моніторингу стратегії

9. ДОДАТКИ

Додаток 1. Розпорядження голови Буринської об'єднаної територіальної громади
про створення Робочої групи з розробки стратегії розвитку

Додаток 2. Соціально-економічний аналіз Буринської об'єднаної територіальної
громади

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ГОЛОВИ БУРИНСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Шановна громадо!

Відповідно до концепції реформування місцевого самоврядування у 2017 році створена Буринська об'єднана територіальна громада, яка об'єднала дев'ять сільських та міську раду.

Ми – молода, амбітна громада, яка тільки почала свій шлях. Головне наше завдання – це реальні зміни на краще у житті кожної людини що мешкає у громаді, а відповідно і громади в цілому, щоб кожному з нас було добре жити, працювати та відпочивати. У нас є велике бажання змінити життя кожного жителя на краще, навчитися працювати для благоустрою нашої громади.

У результаті роботи зі стратегічного планування Буринська громада отримує адміністративний документ, завдяки якому зможе раціонально організувати свою діяльність та стратегічно розподілити обмежені ресурси. Наявність Стратегії розвитку громади дасть змогу об'єктивно оцінити соціально-економічний та ресурсний потенціали території та сформувати її інвестиційну привабливість.

Стратегія розвитку - це не просто документ на папері, відповідно до якого розподіляються кошти міського бюджету. В основі Стратегії – бачення, система цінностей та місія громади, яка є сенсом існування.

Стратегія розвитку дає відповіді на питання, для чого ми всі зібралися і живемо разом у цьому місці, чого ми хочемо досягти, якими ми себе бачимо в майбутньому, що потрібно нам спільно зробити, щоб це бачення реалізувати, які наші конкурентні переваги, за рахунок чого наша громада буде мати економічне зростання, а ми, жителі, – високий рівень життя та комфортне середовище.

Стратегія розвитку громади є живим документом, до якого можуть і повинні вноситися зміни, що виникають із розвитком суспільства та зміни економічного та політичного клімату у країні.

Перед нами постала нагальна потреба сформулювати бачення розвитку громади, тому під час розробки Стратегії ми всіляко намагалися залучити якомога більше жителів, адже розуміємо, що пріоритети розвитку має розділяти та підтримувати уся громада. Кожен житель повинен відчутти та зрозуміти свою участь та відповідальність у процесах планування, щоб у подальшому ми спільно могли працювати над реалізацією наших планів. Стратегія розвитку Буринської міської ОТГ складається з низки конкретних проектів, спрямованих на досягнення операційних цілей, визначених стратегічними пріоритетами.

Позитивні зміни в громаді не настануть лише внаслідок бажання. Потрібні щоденні цілеспрямовані зусилля у визначеному напрямі. Ця Стратегія створена саме для того, щоб вивчити головні стратегічні пріоритети, реалізація

яких забезпечить розвиток та досягнення поставлених цілей. Ми повинні не просто жити з дня на день, вирішуючи поточні проблеми, але й мати чіткий план розвитку і рухатися згідно з ним. Тільки таким чином ми дамо шанс Буринській громаді знайти себе на економічній, культурній та соціальній карті країни.

Сподіваюсь, що у серцях мешканців проросте зерно віри у потужну й самодостатню Буринську громаду. Запорука нашого успіху – постійна та щира співпраця влади, бізнесу та громадян.

Бажаю всім наполегливості в зміцненні громади і наснаги в її соціально-економічному розвитку.

З повагою,

Буринський міський голова

Віктор Ладуха

1. ВСТУП

Стратегічну мету з формування в Україні високорозвинутої соціально орієнтованої економіки, що базується на знаннях та інноваціях, передбачено Стратегією сталого розвитку «Україна-2020», схваленою Указом Президента України № 5 від 12.01.2015 р., планами дій з імплементації Угоди про асоціацію з ЄС, зобов'язаннями України щодо досягнення національних Цілей сталого розвитку на період до 2030 р.

За даними Всесвітнього економічного форуму – «Звіту про глобальну конкурентоспроможність 2017-2018 рр.», Україна посіла 81 місце серед 137 досліджуваних країн. Відповідно до індексу інноваційного розвитку, представленого агентством Bloomberg у 2018 році, Україна на 46 місці серед 50 досліджуваних країн. При цьому наша країна виявилася найгіршою за продуктивністю праці (50 місце), що свідчить про низький рівень застосовуваних технологій та виробництво товарів з низькою доданою вартістю, і потрапила до трійки аутсайдерів за технологічними можливостями (48 місце). Водночас вона зберігає високе 21 місце за ефективністю вищої освіти та 27 місце за патентною активністю, тобто має потенціал до розвитку.

Головними перевагами України є вигідне географічне положення, ємний ринок, наявність поглибленої та всебічної зони вільної торгівлі між Україною та ЄС та відносно високий рівень розвитку людського потенціалу.

Сучасні тенденції розвитку світової економіки та технологічного прогресу призвели до того, що у сфері переробної промисловості – основі високотехнологічного виробництва – конкурують між собою країни з дешевою робочою силою (переважно, розташовані у субтропічному та тропічному кліматі, де вартість життя істотно нижча, ніж в Україні) та розвинуті країни зі стабільним і сприятливим інвестиційним кліматом, який дозволяє мінімізувати інвестиційні ризики при створенні високотехнологічних виробництв. За таких конкурентних умов Україна не має достатньо переваг, аби бути привабливою для великих інвестицій.

Промисловість зможе бути рушієм прискорення економічного розвитку та якісних змін у структурі економіки лише після суттєвої модернізації, виправлення ситуації зі зношеністю основних фондів на більш ніж 80% та впровадження новацій і переходу до виробництва конкурентоспроможних продуктів з високою часткою доданої вартості.

Іншим рушієм економічного зростання у найближчій перспективі може виступати **аграрний сектор** як такий, що має високий потенціал до модернізації, упровадження новітніх технологій та підвищення рівня переробки власної продукції, але його перспективи обмежені. Наразі в Україні він створює близько 10% ВВП. Водночас, у переважній більшості розвинутих країн частка аграрного сектору не перевищує 5% ВВП. Навіть в Аргентині, відомій своїм високоприбутковим аграрним сектором, за даними Світового Банку, його частка становить тільки 6%. В такій ситуації однією з основ української

конкурентоспроможності може стати *людський капітал*, а також знання й результати наукових досліджень.

Сучасна українська держава має дуже обмежену фінансову та інституційну спроможність. Відтак наявні ресурси і потенціал доцільно зосередити на створенні суспільних благ та перспективних точках росту.

Таким чином, для сталого розвитку країни необхідно забезпечити сприятливі умови для створення та функціонування інноваційно активних підприємств, розвитку екосистеми інновацій, залучення вітчизняних та іноземних інвесторів.

Існуючі нагальні перешкоди, які можуть бути усунуті або пом'якшені засобами державної політики:

- брак фінансування, зокрема державного, об'єктивно обумовлений загальним невисоким рівнем добробуту країни та іншими життєво важливими пріоритетами бюджетних витрат;
- відсутність необхідної інформації щодо ринкових перспектив запропонованої ідеї та знань і консультативного супроводу проходження проекту від ідеї до етапу комерціалізації;
- недостатнє використання науковцями та малим і середнім бізнесом можливостей щодо участі у міжнародних програмах;
- відсутність налагоджених комунікацій між ОМС, науковцями і представниками бізнесу, що зацікавлений в розвитку та

вдосконалені технологічні рішення, які можуть бути використані у виробництві;

- недостатнє пропагування та поширення інформації щодо позитивних прикладів щодо перетворення ідеї на інноваційний продукт;
- розбіжності щодо врегулювання відносин у сфері інтелектуальної власності між Цивільним кодексом та актами спеціального законодавства України;
- обмеженість фінансових та матеріальних ресурсів для створення інноваційної інфраструктури;
- нестача фахівців у сфері інноваційного менеджменту та маркетингу, фінансових консультантів, експертів з трансферу технологій і бізнес-планування;
- складність проведення оцінки вартості об'єктів права інтелектуальної власності та нестача фахівців для її здійснення.
- високі та складно адміністровані податки (насамперед, на оплату праці та прибуток підприємств);
- брак необхідних знань і навичок для ведення підприємницької діяльності;
- високі для новоствореного підприємства витрати на оренду приміщень та обладнання, оплату сторонніх послуг (насамперед, бухгалтерських);

- недостатній рівень зацікавленості суб'єктів господарювання у впровадженні результатів вітчизняних досліджень і розробок, які потребують додаткового часового та фінансового ресурсу для їх повноцінного застосування;
- недостатня поінформованість про можливості малих і середніх підприємств у сфері використання новацій, високі транзакційні витрати на пошук та доступ до баз даних, відсутність ефективних каналів передачі інформації щодо попиту підприємств до сектору науки та освіти;
- недовіра авторів ідей щодо можливостей захисту авторських прав;

Однією з основних проблем є також утримання талантів в громадах і країні загалом. Згадана тенденція характерна для ряду країн, в тому числі і тих, з ким зазвичай порівнюють Україну, зокрема Польща. Причини, які зумовлюють цю тенденцію є наступні:

- кращі можливості для реалізації ідей за кордоном (насамперед, доступ до фінансування, правовий захист, близькість до ринків збуту, менша вартість ведення бізнесу);
- краща якість життя (безпека та верховенство права, освіта та охорона здоров'я, соціальний захист у разі потреби, інфраструктура, екологія тощо);
- творче та підприємницьке середовище, створене у найкращих світових осередках інновацій.

Для побудови сучасної економіки з розвинутим підприємництвом, інноваціями та високою продуктивністю виробництва Україні необхідно розв'язати зазначені вище проблеми.

Розв'язання згаданих проблем передбачається шляхом виконання програмних заходів за такими напрямками:

- розвиток інноваційної інфраструктури, методично-консалтингове забезпечення, розширення зв'язків вітчизняних науковців і винахідників з іноземними підприємствами;
- підвищення спроможності, що реалізується як шляхом культурно-просвітницької діяльності, підвищення інноваційної культури, так і через освітню діяльність, спрямовану на забезпечення успішної кар'єри молоді після завершення навчання у закладі вищої освіти за одним з обраних напрямів: започаткування власної справи, робота на підприємстві, що відповідає сучасному технологічному рівню, або наукова (викладацька) робота.
- створення із залученням світових експертів і менторів шкіл обміну досвідом та національних ресурсів з навчання підприємству та інноваціям, зокрема мережі підвищення кваліфікації як для викладачів, так і для керівників закладів вищої освіти та наукових установ. Ці структури також можуть надавати консультаційно-методичну допомогу щодо участі в європейських програмах, пов'язаних з інноваціями, таких як Горизонт 2020 та майбутня

Рамкова Програма ЄС на 2021-2027 роки, EUREKA, COSME тощо, та поширювати позитивний досвід успішних учасників цих програм;

- покращення якості освіти шляхом наближення її до потреб глобального ринку, підтримка запровадження навчальних дисциплін з підприємництва, фінансової грамотності та охорони інтелектуальної власності.
- забезпечити створення навчальних матеріалів із підприємництва та інновацій, які підвищували б обізнаність, починаючи зі школи, навчали азів створення власного бізнесу, фінансової грамотності та охорони інтелектуальної власності;
- розробити методичні матеріали щодо залучення до виконання спільних інноваційних проектів студентів різних спеціальностей.
- збільшити кількість інформаційних заходів та їх аудиторію для поширення позитивного досвіду успішних стартапів, інноваційних проектів, запровадити регулярні всеукраїнські та міжнародні заходи за участі представників науки, освіти та бізнесу для налагодження взаємозв'язку між ними;
- забезпечити методично-консультаційну допомогу з різних аспектів провадження інноваційної діяльності;
- розробити Дорожню карту реалізації Цілей сталого розвитку, визначених у Національній доповіді, затвердженій Міжвідомчою робочою групою високого рівня з питань організації процесу впровадження Цілей сталого розвитку в Україні

Реформа децентралізації є наймасштабнішою для нашої держави за останні два десятиліття. В останні роки імідж нашої держави на світовій арені незмінно асоціювався з війною та корупцією. Наразі Урядом здійснюється спроба змістити фокус уваги зарубіжних партнерів на потенціал регіонів. Тобто модернізація країни відбувається шляхом модернізації регіонів. Суть цього процесу полягає в передачі на місця повноважень, фінансів та відповідальності за власний розвиток. Відтак, ОТГ, маючи відповідні ресурси, мають стати інструментом вирівнювання розвитку територій.

З моменту створення Буринської об'єднаної територіальної громади постала низка викликів:

- відсутність загальноприйнятих пріоритетів щодо забезпечення надання базових послуг мешканцям ОТГ. Кожен орган місцевого самоврядування, який увійшов до складу ОТГ, до об'єднання мав власні пріоритети розвитку та власну систему цінностей щодо управління ресурсами. Після об'єднання ці пріоритети, очевидно, потребували перегляду та напрацювання нових підходів в забезпеченні рівного управління й розподілу тепер вже «об'єднаних» ресурсів.
- потреба ефективного управління новими земельними, бюджетними ресурсами, які стали доступними для ОТГ і можуть бути використані для розвитку.

- збільшення кількості зацікавлених сторін, з якими потрібно узгоджувати прийняття рішень у межах ОТГ.

Метою розробки Стратегії розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади є ефективне спрямування обмежених ресурсів на пріоритетні напрямки, які, в свою чергу, мають оформити і розвинути внутрішню спроможність громади. Стратегічний цикл розрахований фактично на 8 років, щоб синхронізувати його з відповідним європейським циклом та Державною стратегією, яка буде розроблена на період 2021-2027 рр.

Розпорядженням міського голови № 126-ОД від 27.11.2018 року було затверджено склад Робочої групи з розробки Стратегічного плану розвитку Буринської громади. До складу Робочої групи увійшли депутати, члени виконкому, керівники відділів, приватні підприємці, представники громадськості, учні шкіл.

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади – це документ, що визначає на довгостроковий період (8 років) стратегічні та операційні цілі, завдання для сталого економічного і соціального розвитку об'єднаної територіальної громади та який розробляється з урахуванням положень Закону України «Про засади державної регіональної політики», постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів»,

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

а також методичних рекомендацій щодо формування і реалізації стратегічних і програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади, наданих Мінрегіоном.

2. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОПИС ПРОЦЕСУ РОБОТИ

Розробка Стратегії здійснювалась з дотриманням наступних принципів:

об'єктивності – розробка документів на основі даних органів державної статистики, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, результатів опитувань громадської думки, з урахуванням реальних цілей та індикаторів (показників), яких можливо досягти та оцінити;

обґрунтованості та доцільності – розроблення документів на основі чітко визначених цілей розвитку та економічно обґрунтованих заходів та проектів, що сприяють їх досягненню із використанням кращого світового досвіду у сфері прогнозування економічного і соціального розвитку;

координації – взаємозв'язку та узгодженості довгострокових стратегій, планів і програм розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях;

відкритості та прозорості – забезпечення доступу громадськості, що передбачає інформування про цілі, завдання та очікувані результати та показники виконання стратегічних та програмних документів, а також забезпечує всіх суб'єктів господарської діяльності необхідними орієнтирами для планування власної виробничої діяльності;

паритетності – створення рівних можливостей для висловлення позицій всіх сторін під час розроблення та реалізації відповідних документів;

недискримінації та рівного доступу – створення можливості для висловлення позицій всіх сторін під час розроблення та реалізації відповідних документів;

ефективності – визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, заходів у встановлені терміни;

історичної тяглості – врахування та збереження позитивних надбань попереднього розвитку громад;

сталого розвитку – забезпечення розвитку громади для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

Методологія, яку використано при підготовці Стратегічного плану, розглядає сталий розвиток і соціальну інтеграцію як основні принципи місцевого розвитку. Концепт **сталого розвитку** (*sustainable development*) – це розвиток у межах господарської (екологічної) ємності природного середовища, що не вносить незворотних змін у природу і не створює загрози для як завгодно тривалого існування людини як біологічного виду.

Для традиційного суспільства, коли людина залежала від примх природи, бідність була нормою, а смерть загалом банальним явищем. Ці негаразди намагались компенсувати сімейною солідарністю, релігійністю та ієрархічністю. Такі суспільства не толерували і навіть боялись змін. Модерність принесла з собою еру змін, зокрема і змін на краще, тобто подолання бідності. На сьогодні близько 15% країн світу мають високі стандарти життя і в них

проживає майже чверть населення планети. Більшість з цих країн стали багатими ще в ХІХ ст. і залишаються такими і дотепер, що і дозволяє говорити про те, що вони мають сталий розвиток.

З іншої сторони, сталий розвиток зовсім не означає постійного зростання добробуту. Європейські країни пережили дві світові війни, зазнали цілого ряду економічних криз. Тим не менш, після кожного політичного чи економічного потрясіння вони неодмінно повертались на траєкторію благополуччя. Іншими словами, сталий розвиток є чимось на зразок універсального набору методів, який можуть використовувати й інші країни, що нам і продемонструвало чимало країн з колишнього комуністичного табору.

Сталий розвиток має в своїй основі **чотири ключові мети:**

- ❖ суспільний прогрес та рівність;
- ❖ стабільне економічне зростання;
- ❖ захист навколишнього середовища;
- ❖ збереження природних ресурсів.

Цілі сталого розвитку (ЦСР), яких на сьогодні дотримуються всі країни світу, встановлюють власні показники розвитку і включають 17 цілей і 169 конкретних завдань. Перелік ЦСР був офіційно затверджений на засіданнях Генеральної Асамблеї ООН в кінці вересня 2015 р.

15 вересня 2017 р.– Уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення

Цілей сталого розвитку (ЦСР). У доповіді представлені результати адаптації 17 глобальних ЦСР з урахуванням специфіки національного розвитку.

За ініціативи Уряду України та за сприяння системи ООН в Україні протягом року тривав відкритий та інклюзивний процес адаптації ЦСР. Беручи до уваги принцип «нікого не залишити осторонь» та використовуючи широкий спектр інформаційних, статистичних та аналітичних матеріалів, була розроблена національна система ЦСР (86 завдань розвитку та 172 показники для моніторингу їх виконання).

Цілі сталого розвитку 2016 – 2030 рр. передбачають:

- ❖ Подолання бідності у всіх її формах та усюди
- ❖ Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства
- ❖ Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх в будь-якому віці
- ❖ Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх
- ❖ Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток
- ❖ Забезпечення наявності та раціонального використання водних ресурсів і санітарії для всіх
- ❖ Забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх

- ❖ Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх
- ❖ Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям
- ❖ Скорочення нерівності всередині країн і між ними
- ❖ Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів
- ❖ Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва
- ❖ Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками
- ❖ Збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку
- ❖ Захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття
- ❖ Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях

- ❖ Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку

Залучення широкого кола громадян до процесу розробки стратегічного плану розвитку ОТГ дозволяє, ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення проблем громади, забезпечити налагодження діалогу між громадськістю та владою. При цьому однією з основних складових процесу планування є обов'язкова участь у ньому усіх активних та зацікавлених представників громади. Створений разом з громадою стратегічний план незалежно від особистісних якостей керівників, або політичної ситуації спрямовується на покращення стандартів життя, зміцнення місцевої демократії, виховання суспільно-активних громадян – патріотів своєї громади.

Розпорядженням міського голови №126-ОД від 27.11.2018 р. була сформована Робоча група з підготовки Стратегії розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади.

Учасники Робочої групи з підготовки Стратегії розвитку

№	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада/звання
1	Базима Є.В.	Перший заступник міського голови, голова робочої групи
2	Чередник С.І.	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, заступник голови робочої групи
3	Харченко С.М.	Начальник економічного відділу апарату виконавчого комітету міської ради
4	Уланов С.А.	Провідний спеціаліст загального відділу апарату

		виконавчого комітету міської ради
5	Іваненко О.А.	Керуючий справами виконавчого комітету (секретар виконавчого комітету) міської ради
6	Мамочка С.В.	Начальник фінансового управління міської ради
7	Соляник Є.В.	Спеціаліст 1 категорії з інформаційно-комп'ютерного забезпечення загального відділу апарату виконавчого комітету міської ради
8	Радченко С.С.	Начальник фінансового управління Буринської районної державної адміністрації
9	Лищенко Ю.І.	Начальник відділу комунального майна апарату виконавчого комітету міської ради
10	Гніденко С.Б.	Виконуючий обов'язки старости Воскресенського старостинського округу Буринської міської ради
11	Козаков Г.М.	Виконуючий обов'язки старости Жуківського старостинського округу Буринської міської ради
12	Літвінова Н.І.	Виконуючий обов'язки старости Олександрівського старостинського округу Буринської міської ради
13	Половко В.М.	Виконуючий обов'язки старости Степанівського старостинського округу Буринської міської ради
14	Ярошенко В.І.	Виконуючий обов'язки старости Суховерхівського старостинського округу Буринської міської ради
15	Захарченко Г.П.	Виконуючий обов'язки старости Успенського старостинського округу Буринської міської ради
16	Кужель Р.Є.	Виконуючий обов'язки старости Червонослобідського старостинського округу Буринської міської ради
17	Хижняк В.П.	Виконуючий обов'язки старости Вознесенського старостинського округу Буринської міської ради
18	Домашенко В.М.	Начальник управління освіти, молоді, спорту, кутьтури та туризму Буринської міської ради
19	Вареник С.С.	Начальник відділу культури та туризму управління освіти, молоді, спорту, кутьтури та туризму Буринської міської ради
20	Новак С.С.	Юриконсульт управління освіти, молоді, спорту, культури та туризму Буринської міської ради
21	Сергієнко О.П.	Директор територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)

		Буринської міської ради
22	Кривобок О.В.	Головний бухгалтер територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Буринської міської ради
23	Суховій С.В.	Фахівець із соціальної роботи територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Буринської міської ради
24	Чугай О.М.	Директор комунальної установи Буринської міської ради «Інклюзивно-ресурсний центр»
25	Гризан В.Г.	Заступник директора КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Буринської міської ради (об'єднаної територіальної громади)
26	Сидорук З.О.	Головний лікар Буринської ЦРЛ
27	Пазуха В.А.	В.о. директора КП «Буринь-Теплосервіс»
28	Ананко С.М.	Головний інженер КП «Буринь-Теплосервіс»
29	Попсуй Ю.О.	Юрист КП «Теплосервіс-Буринь»
30	Вовк В.В.	Референт КП «Теплосервіс-Буринь»
31	Лук'янцева А.А.	Директор комунального закладу Буринської міської ради «Буринська публічна централізована бібліотечна система»
32	Ладуха О.В.	ФГ «Агросвіт-2007»
33	Кобзар О.Ф.	ФОП «Кобзар»
34	Марченко В.А.	Бактеріолог Буринського відділення ДУ «СОЛЦМОЗУ»
35	Гудименко О.М.	ФГ «Каскад-5», ФГ «Талісман-3»
36	Кусовнік В.М.	ФОП «Кусовнік В.М.»
37	Распутько А.А.	ФГ «Сейм-2010»

Підготовка стратегічного плану розпочалася з проведення соціально-економічного аналізу, який включав у себе:

- ✓ дослідження основних тенденцій соціально-економічного розвитку сукупності населених пунктів Буринської ОТГ, дослідження оточення (зовнішнього середовища) та оцінка можливостей розвитку громади,

- ✓ проведення у грудні-січні 2018 р. опитування мешканців та представників бізнесу.

В приміщенні Буринської міської ради протягом майже півроку (з грудня 2018 р. по травень 2019 р.) щомісяця проходили зустрічі з членами Робочої групи з написання Стратегії розвитку. Так, на першому засіданні відбулись:

- ✓ презентація та обговорення результатів стратегічного аналізу громади,
- ✓ формулювання та обговорення прогнозів та сценаріїв розвитку громади,
- ✓ формулювання стратегічного бачення,
- ✓ проведення SWOT-аналізу – ідентифікація факторів SWOT.

На основі напрацювань засідання Робочої групи був розроблений проект SWOT-матриці – проведений аналіз взаємозв'язків факторів SWOT через матрицю SWOT/TOWS та підготовлені базові аналітичні висновки щодо порівняльних переваг, викликів та ризиків розвитку Буринської громади.

Протягом другого засідання були проведені:

- визначення стратегічних, операційних цілей та завдань стратегічного плану,
- оголошення про підготовку технічних завдань на проекти розвитку, які відповідають завданням Стратегії. Упродовж грудня 2018 р.- березня 2019 р. відбувалася підготовка технічних завдань на проекти розвитку, які відповідають завданням Стратегії. Усього за цей період

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

зацікавленими у розвитку Буринської громади, представниками місцевого самоврядування, місцевих органів державної влади, бізнесу, громадських організацій було підготовлено більше 50 ідей, загальна вартість яких перевищує 20 млн. грн.

Під час останнього засідання були проведені відбір та корегування технічних завдань на проекти розвитку для плану реалізації Стратегії.

Усі засідання Робочої групи проводилися у відкритому режимі, тому усі бажаючі мали можливість брати участь в розробці Стратегічного плану. Координували роботу та забезпечували технічний супровід розробки Стратегічного плану представники Сумського Центру розвитку місцевого самоврядування, створеного за підтримки Програми «U-LEAD з Європою» та Мінрегіону України. Методичне забезпечення, експертний аналіз даних і результатів досліджень, надання консультаційних послуг з питань стратегічного планування забезпечував Григорій Стариков, радник з регіонального розвитку Сумського Центру розвитку місцевого самоврядування.

3. КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРОМАДИ

Перші вибори відбулись 29 жовтня 2017 року.

Кількість рад, що об'єдналися: 9.

Площа об'єднаної територіальної громади: 456.88 км²

Чисельність населення громади: 14286 осіб

коатуу: 5920910100

Склад громади: Буринська міська рада (місто Буринь – адміністративний центр), Верхньосагарівська сільська рада (село Верхня Сагарівка), Воскресенська сільська рада (село Воскресенка, село Вікторинівка), Жуківська сільська рада (село Жуківка, село Кубракове, село Нотаріусівка, село Тимофіївка), Олександрівська сільська рада (село Олександрівка), Степанівська сільська рада (село Степанівка, село Чалищівка), Суховерхівська сільська рада (село Суховерхівка, село Атаманське, село Дмитрівка, село Нижня Сагарівка), Успенська сільська рада (село Успенка), Червонослобідська сільська рада (село Червона Слобода, село Дич, село Чумакове)

Субвенція на формування інфраструктури ОТГ в 2018 р.(тис. грн.) – 3932.3 і в 2019 р.– 3856.5.

Окремі показники виконання місцевих бюджетів ОТГ (103 ОТГ із 665 ОТГ) за 2018 рік.

Група 2. 87 ОТГ з чисельністю населення від 10 до 15 тис.

Буринська ОТГ посіла загальне 51 місце.

Власні доходи на 1-го мешканця за 2018 р. – 3 867,7 (40 місце в рейтингу)

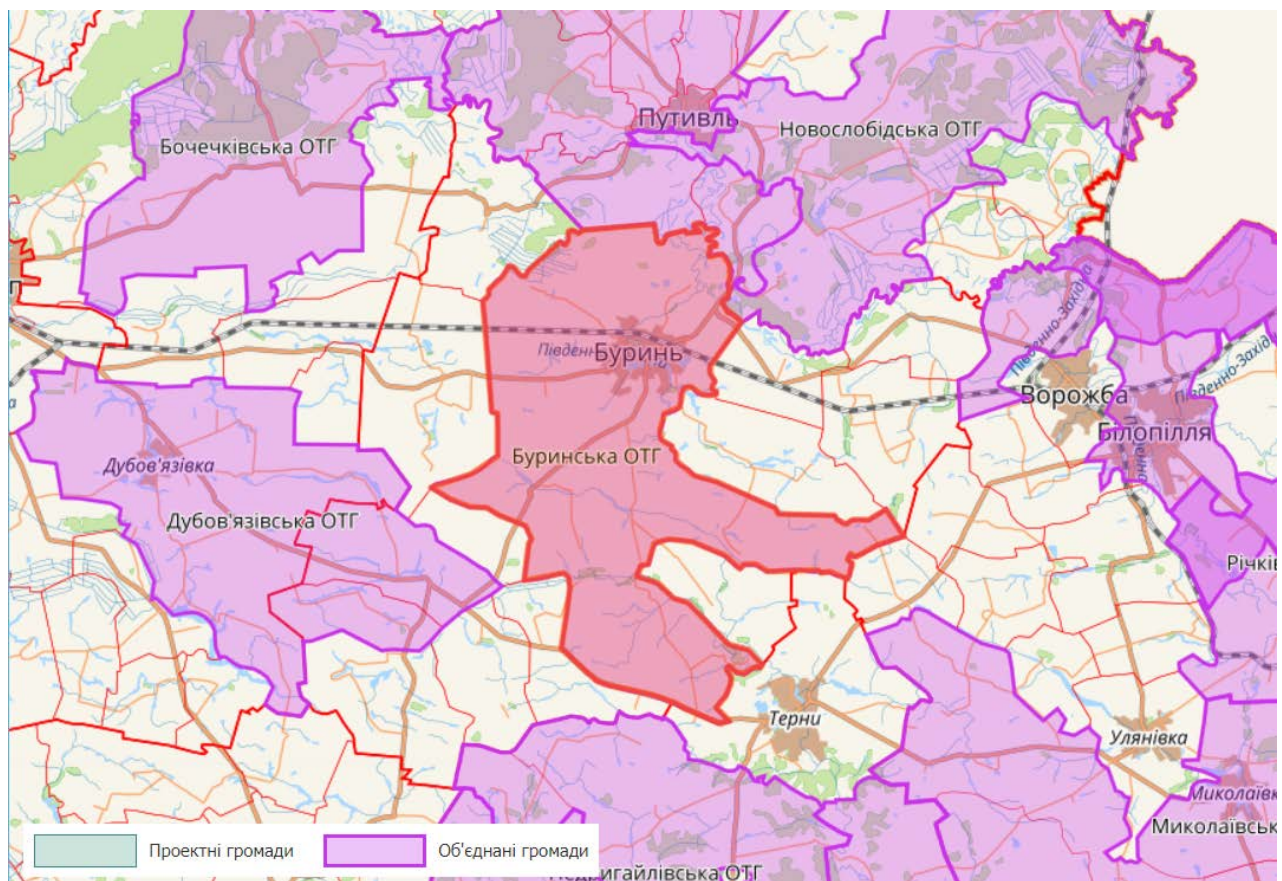

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

Рівень дотаційності бюджетів (питома вага базової/ реверсної дотації у доходах) (%) – за 2018 р. – 0,0% (15 місце в рейтингу)

Питома вага видатків на утримання апарату управління у власних ресурсах (без трансфертів) (%) – за 2018 р. – 27,9% (69 місце в рейтингу)

Капітальні видатки на 1-го мешканця (без власних надходжень бюджетних установ) за 2018 р. (грн.) – 762,6 (64 місце в рейтингу)

4. ГОЛОВНІ ЧИННИКИ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ

4.1. Сценарії розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади

Сценарне моделювання є важливою методологічною базою стратегічного вибору. **Сценарій** – це послідовність подій, які із значною долею ймовірності можуть відбутися в майбутньому за певних умов. Такі умови, або фактори, можуть бути як зовнішні, так і внутрішні. Іншими словами, в основі кожного сценарію повинні бути покладені базові сценарні припущення, за яких можуть виникати ті чи інші фактори впливу.

Зважаючи на те, що для цілого ряду новостворених ОТГ дуже мало даних для відстеження попередньої динаміки соціально-економічних процесів, повноцінне формулювання сценаріїв дещо ускладнене і стане можливим під час наступних періодів стратегічного планування.

Наведені нижче елементи сценарного моделювання відображають, передусім вплив на громаду зовнішніх факторів. Основними сценаріями розвитку є: інерційний (песимістичний) та модернізаційний (реалістичний).

Інерційний сценарій розвитку

Інерційний (песимістичний), сценарій розвитку громади формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів

системи змінюється за інерцією: громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку.

Базові припущення інерційного сценарію

національний рівень:

1. Війна продовжуватиметься і відволікатиме значні фінансові, людські ресурси, що стримуватиме зростання і залишатиме регіони, близькі до зони конфлікту малопривабливими для інвестицій.

2. Відносини з РФ не будуть нормалізовуватись, мілітаризація біля кордону з РФ продовжуватиметься, що стимулюватиме відтік населення та бізнесів із прикордонних районів та посилюватиме російську загрозу цим територіям.

3. Припинення виробничих зв'язків з непідконтрольними територіями спричинить ще більше їхнє віддалення від решти України і входження в систему економіки, соціального та культурного простору РФ.

4. Можливий перегляд формування ДФРР і заміна способу його формування на нестабільне джерело – частку від податку на прибуток підприємств, що у випадку скасування цього податку призведе до ліквідації ДФРР.

5. Збільшення коштів місцевих бюджетів, коштів ДФРР, субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій та субвенції формування інфраструктури ОТГ при відсутності інституційної спроможності органів влади

до системного планування а також неспроможності місцевого підприємництва до виконання такого обсягу робіт може привести до не використання виділених коштів, а відтак до спроби їх централізації.

6. Перебіг виборчих кампаній посилюватиме демагогію та спроби використовувати кошти на регіональний розвиток для популістичних проєктів, які не мають довготривалого впливу на місцевий та регіональний розвиток.

7. Зниження темпів проведення реформи децентралізації, затягування процесу добровільності.

8. Тінізація економіки сягає 70%+, збільшується зарегульованість економіки, малий і середній бізнес підтримуються недостатньо.

9. В наслідок низької народжуваності, відтоку населення в центри громад, міста та закордон стрімко знижується кількість сільського населення.

10. Стабільність національної валюти підтримується виключно траншами міжнародних фінансових установ, збільшується інфляція, доходи зростають неадекватно темпам інфляції

11. Держава спрямовує недостатньо інвестує в модернізацію інфраструктури, кошти на місцях використовуються невчасно і неефективно.

Базові припущення інерційного сценарію

місцевий рівень:

1. Згуртованість і формування регіональної ідентичності в громадах проходить кволими повільними темпами.
2. Питання поводження та утилізації ТПВ не вирішується, знижується якість питної води, малі річки заболочуються, підприємства не зменшують екологічні ризики від своїх викидів.
3. Освітня і медична сфери оптимізуються мляво, на бюджет громади зберігається значне соціальне навантаження, що суттєво обмежує можливості спрямовувати кошти на енергомодернізацію та інновації, основна увага зосереджена на вирішенні поточних проблем (комунальних, соціальних).
4. Рівень купівельної спроможності мешканців громади знижується.
5. Населення інертне, безініціативне, заполітизоване, мало залучене до розвитку громади.
6. Дозвіллєва сфера, спорт і культура занепадають, молодь відчуває себе непотрібною в громаді.
7. Бізнесова активність на низькому рівні, діючі підприємства не планують розширюватись, кількість підприємців скорочується, високий рівень безробіття.

Що відбувається:

Населення громади має стійку тенденцію до скорочення швидкого «старіння». Мешканці працездатного віку змушені шукати роботу в обласному

центрі, столиці, інших країнах. Порівняно з попередніми роками зменшується і кількість дітей, що, в свою чергу, загострить питання утримання дитячих садочків та шкіл. Наростає дефіцит робочих місць. Провідні аграрні та промислові підприємства не планують розширювати виробництво, розглядаючи можливість перенесення в інші регіони. Малий і середній бізнес практично не розвивається. Збільшується соціальна незахищеність населення. Локальне покращення відбуватиметься лише в адміністративному центрі громади, який розвиватиметься за рахунок інших територій, натомість як вони фінансуватимуться за залишковим принципом. Основним бюджетоутворюючою структурою залишатиметься відділ освіти і бюджет громади і надалі відчуватиме значне соціальне навантаження, що практично унеможливить інвестування в розвиток.

Модернізаційний сценарій розвитку

Модернізаційний (реалістичний) сценарій розвитку будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни.

Базові припущення модернізаційного сценарію

національний рівень:

1. Певна стабілізація економічної ситуації, деяке зростання ВВП та пожвавлення окремих галузей економіки України.
2. Україна має стійке зростання ВВП в межах 2,3–2,5% на квартал. В структурі ВВП зростає частка заробітної плати, що, разом із зміною структури зарплат по їх розміру може свідчити про певну детінізацію зарплат, а отже й економіки в цілому.
3. Масовий відтік іноземних інвесторів припинився і намітилась тенденція до нового зростання іноземних інвестицій.
4. Зростання світового попиту на перероблену с/г продукцію.
5. Видатки на оборону країни та розбудову ЗСУ стабілізуються, а наявні кошти ефективно використовуються.
6. Інфляція стабілізується (не більше 10% на рік), відсутні валютні коливання.
7. Бізнес детінізується.
8. ДФРР активно реформується і ефективно працює.
9. Розвиток інфраструктури дозволяє суттєво покращити стан доріг, освітлення, збільшується рівень безпеки підвезення дітей до опорних закладів, пішоходів, збільшується кількість велосипедистів.

10. Цілеспрямовано впроваджуються системні реформи (децентралізації, судова, освітня, медична).

Базові припущення модернізаційного сценарію

місцевий рівень:

1. Громада проводить інвентаризацію своїх активів, розробляє інвестиційний паспорт та схему просторового планування території всієї ОТГ, реалізовує намічену Стратегію розвитку, створює та просуває бренд громади.

2. Розширюється виробництво на місцевих підприємствах, залучаються нові інвестори і ресурси, збільшується кількість робочих місць і, відповідно, зменшується відтік людей працездатного віку.

3. Громада займається навчанням проектних менеджерів для написання заявок на ДФРР, МТД, інших фондів з метою якомога більшого залучення державного і приватного ресурсу.

4. Проводиться оптимізація сфер освіти, охорони здоров'я, культури. В результаті вивільняються кошти на впровадження електронних сервісів, благоустрій, енергомодернізацію, ремонт доріг, чищення малих річок тощо.

5. Учні демонструють гарні показники у навчанні відповідно до порівняння їхніх поточних оцінок і результатів ЗНО.

6. Зростає підприємницька активність населення, в громаді розвивається кооперація, створюються підприємства з переробки с/г продукції, зростає самозайнятість населення, розвивається малий і середній бізнес.

7. Громада бере активну участь в розвитку співробітництва з іншими ОТГ, як на обласному, так і міжрегіональному рівні, активно шукає громад-партнерів в країнах ЄС та іноземних країнах з наявною українською діаспорою.

8. Розвивається рекреаційно-лікувальна сфера, активний і зелений туризм, активно просувається наявна культурна спадщина, вироби місцевих майстрів, художні колективи.

9. Запроваджується регулярний конкурс для молоді на розвиткові ідеї для втілення в громаді, запроваджуються стипендії для молодих спортсменів та найкращих учнів.

10. Громада стає привабливою для інвестування.

Що відбувається:

У громаді формується високий рівень довіри на всіх рівнях, зростає підприємницька активність та загалом людям притаманна психологія власника. Згуртування максимальної кількості зацікавлених сторін дозволяє ефективно управляти наявними ресурсами та залучати нові, реалізовувати розвиткові проекти. Зростає рівень самозайнятості населення. Налагоджені партнерські відносини з місцевими підприємцями сприяють формуванню соціально

відповідального бізнесу. Вигідне розташування громади сприяє залученню інвесторів та створення нових підприємств. Продукція місцевих підприємств стає конкурентоспроможною і набуває експортний потенціал. Кількість робочих місць зростає, доходи населення збільшуються, виникає потреба в молодих спеціалістах для підприємств, освіти, медицини, що, в свою чергу, стимулює житлове будівництво, розвиток інфраструктури, благоустрій тощо.

В громаді запроваджується бюджет участі, який спершу буде фокусуватись на благоустрої, напрацьовується бачення як мають виглядати МАФи, розробляється уніфікація реклами, створюються спеціально облаштовані місця для торгівлі тощо. Значна увага приділяється розвитку дозвіллевої та відпочинкової сфер. В громаді запроваджуються високі стандарти освіти, охорони здоров'я, соціального захисту. Життя мешканців стає максимально комфортним і безпечним.

4.2. Місія та стратегічне бачення Буринської об'єднаної територіальної громади

Місія—це призначення громади, якісний стан, якого вона повинна набути в процесі свідомих перетворень.

Стратегічне бачення— це консолідоване ідеалізоване уявлення мешканців щодо того, як їхня громада має виглядати в майбутньому.

Стратегічне бачення має бути реалістичним, специфічним, достатньо амбітним та бажаним для територіальної громади. Воно повинно відбивати ту унікальність території, яка не може бути скопійована іншими територіями, і досягнення саме його дасть змогу бути конкурентоспроможним у майбутньому. Часто місію і стратегічне бачення об'єднують в одну категорію, інколи вони співвідносяться, як мрія і кроки по її досягненню.

Місія Буринської об'єднаної територіальної громади:

Спільними зусиллями від мрій до добробуту

Стратегічне бачення розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади

Буринська об'єднана територіальна громада – це:

- ✓ відкрита, згуртована, амбітна громада ініціативних людей
- ✓ екологічно чиста, комфортна та безпечна для проживання та ведення бізнесу
- ✓ максимально акцентована на сільський розвиток
- ✓ ефективне управління та використання ресурсів
- ✓ щасливі родини

4.3. SWOT-аналіз Буринської об'єднаної територіальної громади

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. розвинена логістика (залізничний вузол) 2. розвинена аграрна сфера, фермерство 3. молочна і тваринницька галузь (особисті підсобні господарства) 4. вільні земельні ділянки з підведеними інженерними комунікаціями для розміщення виробництв 5. сприяння керівництва громади в навчанні працівників апарату управління 	<ol style="list-style-type: none"> 1. застаріла інфраструктура (потреба капітальних ремонтів доріг, водогони для сільської місцевості) 2. низький рівень доходів населення, нестача робочих місць 3. низька активність населення 4. нестача фахівців з проектного менеджменту 5. невелика кількість населення в громаді 6. малий ринок для збуту с/г продукції 7. відсутність підприємств переробки с/г продукції 8. слабка організація дозвілля молоді 9. нестача фахових медичних кадрів 10. конфліктні стосунки з РДА та районною радою – слабка комунікація гілок влади 11. виїзд молоді та «старіння» громади 12. недостатня згуртованість громади 13. значна кількість безхозних будівель 14. низький сервіс в медичній галузі 15. неефективна мережа закладів освіти, охорони здоров'я, культури

	<p>16. недостатня кількість спортивних та дитячих майданчиків</p> <p>17. незначна кількість облаштованих зон відпочинку</p>
Можливості (шанси)	Загрози (ризики)
<p>1. створення нових виробництв і збільшення робочих місць для молоді</p> <p>2. рівня доходів населення</p> <p>3. розвиток агро-технологій (в першу чергу переробка молока)</p> <p>4. ефективне реформування медичної сфери (створення медичного мережевого центра з міжрайонним обслуговуванням)</p> <p>5. розвиток рибних господарств і переробки їхньої продукції</p> <p>6. розвиток внутрішнього транспортного сполучення</p> <p>7. створення асфальтного заводу (здешевлення ремонту доріг)</p> <p>8. розвиток спорту на базі опорної школи (басейн, гуртки)</p> <p>9. заготівля горіхів та лікарських трав</p>	<p>1. посилення конкуренції за державний і приватний ресурс</p> <p>2. вкладення ресурсів в неефективні проекти</p> <p>3. екологічні наслідки від діючого сміттевого полігону (потреба в новому) та очисних споруд</p> <p>4. близькість кордону з країною-агресором і загроза масштабних військових дій</p>

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

---

10. розвиток с/г кооперації	
11. сприяння створенню ОСББ	

4.4. SWOT-матриця Буринської об'єднаної територіальної громади

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для Буринської громади. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку громади на довгострокову перспективу.

Порівняльні переваги

Сильні сторони

1. розвинена логістика (залізничний вузол)
2. розвинена аграрна сфера, фермерство
3. молочна і тваринницька галузь (особисті підсобні господарства)
4. вільні земельні ділянки з підведеними інженерними комунікаціями для розміщення виробництв
5. сприяння керівництва громади в навчанні працівників апарату управління

Підтримують

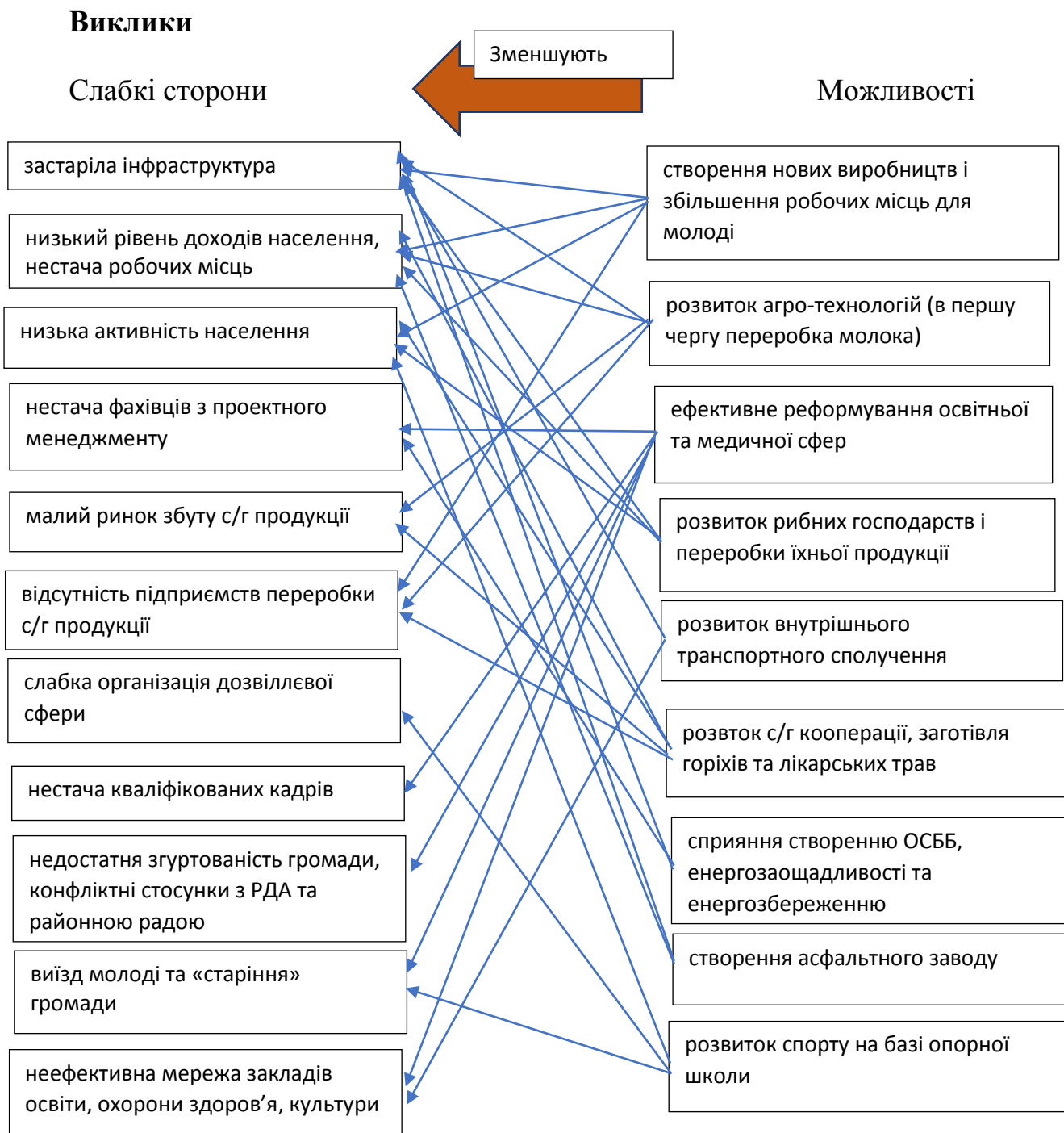
Можливості

- створення нових виробництв і збільшення робочих місць для молоді
- розвиток агро-технологій (в першу чергу переробка молока)
- ефективне реформування освітньої та медичної сфер
- розвиток рибних господарств і переробки їхньої продукції
- розвиток внутрішнього транспортного сполучення
- розвиток с/г кооперації, заготівля горіхів та лікарських трав
- сприяння створенню ОСББ, енергозаощадливості та енергозбереженню
- створення асфальтного заводу
- розвиток спорту на базі опорної школи

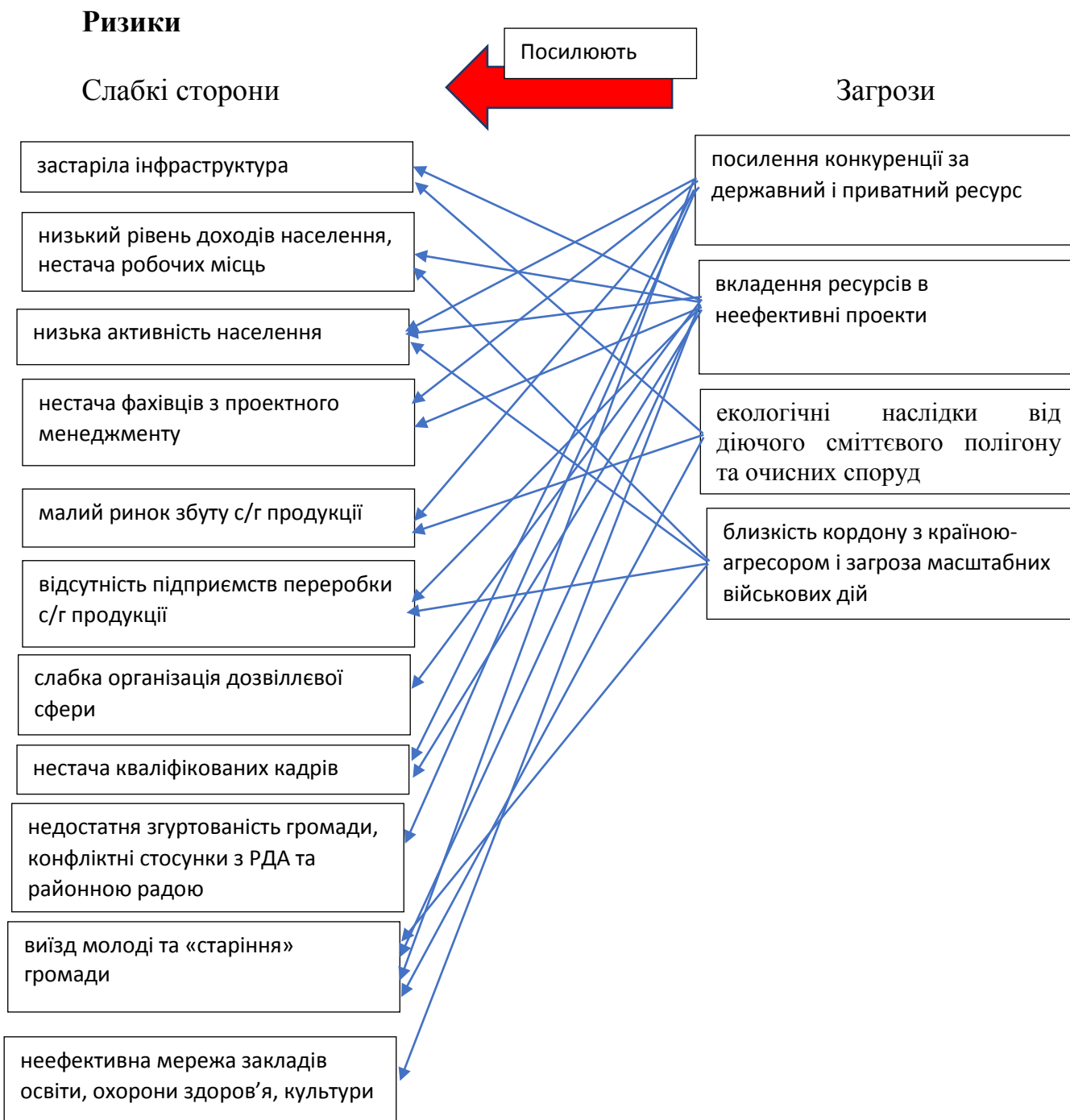
ЗА ПІДТРИМКИ ПРОГРАМИ
U-LEAD
З ЄВРОПОЮ

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

4.5. Порівняльні переваги, виклики і ризики

Порівняльні переваги (визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей):

- продовження реформ в Україні, економічне відновлення та збереження євроінтеграційного курсу сприятимуть посиленню інтересу до держави з боку інвесторів, а також – розширенню матеріально-технічної підтримки країни і зростанню бюджетного фінансування, в т.ч. – на розвиток громад. Зазначені процеси можуть сприяти подальшому розвитку промислових і аграрних підприємств, розміщених на території громади, а також – створенню нових і розробці наявних природних родовищ. Позитивний розвиток даного напрямку дозволить зберегти і посилити якість утримання дорожнього покриття і вуличного освітлення в громаді, підвищити якість комунальних послуг для мешканців. Все в комплексі має забезпечити збільшення рівня зайнятості населення, підвищення доходів, збереження або посилення підтримки діяльності місцевої влади.
- зростаючий попит на продукти харчування, підвищений інтерес з боку інвесторів до сільського господарства в поєднанні зі збільшенням зацікавленості в Україні з боку західних партнерів і розширенням матеріально-технічної підтримки, сприятимуть розвитку агропромислового сектора, в т.ч. – в громаді, а також

можуть стати додатковим стимулом для створення нових підприємств в переробній та харчовій сферах.

- відродження інтересу до туризму в Україні та зростання привабливості зеленого та інших нетрадиційних видів туризму дають можливість громаді ефективно використати наявні на її території природно-рекреаційні та туристичні ресурси, розвивати самобутні аматорські колективи та пропагувати культурні пам'ятки

Виклики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей):

- продовження реформ в Україні, розширення міжнародної матеріально-технічної підтримки, а також – імовірно збільшення бюджетного фінансування на розвиток громад можуть сприяти підвищенню матеріальної бази громади, в т.ч. – в комунальній сфері, покращенню рівня забезпеченості питною водою, впровадженню в життя громади інформаційних технологій
- ці ж фактори, наряду зі зростаючим попитом на продукцію АПК та розширенням партнерства і створенням вільних торгових зон з провідними країнами світу і відкриттям земельного ринку мають допомогти в швидкому проведенні інвентаризації сільськогосподарських земель, підвищенню рівня кадрів в приватному та бюджетному секторах, зменшенні сезонного безробіття, створенню конкурентних умов для залучення молоді в громаду

- розширення співпраці з іноземними партнерами, надання матеріально-технічної підтримки, розвиток альтернативної енергетики, в певній мірі – зростаючий туристичний інтерес створюють передумови для зниження енергоспоживання в бюджетних установах, вирішення питань зі стихійними сміттєзвалищами і, в меншій мірі, закладуть базу для позиціонування громади на ринку туристичних послуг

Ризики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз):

- згортання реформ, зміна політичного курсу країни та покладання на місцеві громади додаткових соціальних повноважень без надання відповідних матеріальних і фінансових ресурсів посилять ризики, пов'язані оновленням матеріально-технічної бази в соціальній сфері, підвищенням кадрового потенціалу, зниженням енергоспоживання в бюджетних установах
- відкриття кордонів, посилення військового конфлікту на сході країни негативно вплинуть на демографічну ситуацію в громаді, сезонне безробіття, забезпеченість кваліфікованими кадрами
- зниження рівня ґрунтових вод в Сумській області та подальше забруднення водою поглибить проблему якісного забезпечення питною водою

5. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ

Базуючись на результатах соціально-економічного аналізу, SWOT-аналізу та SWOT-матриці, члени робочої групи обрали, як базову, динамічну (конкурентну стратегію), яка передбачає формування конкурентних переваг громади шляхом мінімізації впливу на розвиток слабких сторін за допомогою можливостей. При цьому громада має максимально використати свої сильні сторони.

Стратегічні цілі розвитку об'єднаної територіальної громади – це описані у формальному вигляді орієнтири, яких бажано досягти в довго- або середньостроковому періоді та для визначення яких рекомендується використовувати комплексний підхід, тобто створювати систему 2–4 цілей, які мають відображати потреби громади, відповідати стратегічному баченню, досягнення яких сприятиме комплексному розв'язанню кількох проблем розвитку.

Кожна стратегічна ціль включає операційні цілі, які містять конкретні завдання, що дозволяє пов'язати місцеву стратегію з бюджетним плануванням.

Таким чином, були обрані **три головні сфери розвитку** Буринської громади:

- 1. Сталий економічний розвиток
- 2. Сучасна інфраструктура та екологічна безпека

- 3. Ефективні муніципальні сервіси

Для досягнення стратегічного бачення, за кожною стратегічною ціллю були визначені **операційні цілі**. Розроблення і досягнення цілей формує основу для управління громадою. Стратегічні цілі повинні давати відповідь на запитання, що необхідно зробити, щоб досягти бачення розвитку громади.

Операційні цілі, в свою чергу, деталізовані в **завданнях**. Завдання дають відповіді на питання, яким шляхом, яким чином громада намагатиметься досягнути цілей свого розвитку.

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання
1. Сталий економічний розвиток	1.1 Ефективне управління	1.1.1 Запровадження електронних сервісів та сприяння інформатизації громади
		1.1.2 Забезпечення просторового розвитку
		1.1.3 Відкритість та прозорість адміністрування
		1.1.4. Сприяння підвищенню кваліфікації працівників ОМС
		1.4.5. Розвиток державно-приватного партнерства

		1.4.6. Міжмуніципальне співробітництво з іншими громадами
		1.4.7. Стимулювання активності мешканців щодо розробки проєктів розвитку
	1.2 Створення умов для розвитку малого і середнього підприємництва	1.2.1. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу
		1.2.2 Активізація освітніх можливостей щодо навчання підприємництва та управлінню проєктним циклом
		1.2.3 Промоція туристичного потенціалу
		1.2.4 Підтримка розвитку сфери послуг, приватної медицини
		1.2.5. Соціальне підприємництво
	1.3 Формування інвестиційної привабливості та залучення інвестицій	1.3.1 Брендуння громади
		1.3.2 Розробка інвестиційного паспорту
		1.3.3 Створення промзони
	1.4 Підтримка сільського	1.4.1 Самозайнятість населення

	розвитку	1.4.2 Підтримка неаграрних видів бізнесу
		1.4.3 Сприяння збільшенню конкурентноспроможності продукції місцевих виробників
		1.4.4 Стимулювання вирощення нішевих культур
2. Сучасна інфраструктура та екологічна безпека	2.1 Розбудова інфраструктури громади	2.1.1 Ремонт доріг з твердим покриттям
		2.1.2 Створення якісного водопостачання та водовідведення
		2.1.3. Благоустрій території громади
		2.1.4. Розвиток комунального господарства
		2.1.5. Забезпечення критерію доступності та безпеки руху
		2.1.6. Створення внутрішнього транспортного сполучення
	2.2 Екологічна безпека та збереження навколишнього середовища	2.2.1. Проведення стратегічної екологічної оцінки
		2.2.2. Модернізація очисних споруд
		2.2.3 Рекультивація сміттєзвалища

		2.2.4. Запровадження ефективної системи управління ТПВ
		2.2.5. Регулярна кампанія з популяризації екологічної культури
		2.2.6. Забезпечення населення якісною питною водою
	2.3 Енергоефективність та енергозбереження	2.3.1 Запровадження системи енергоменеджменту
		2.3.2 Сприяння розвитку альтернативних та відновлюваних джерел енергії
		2.3.3. Популяризація знань щодо енергоефективності та енергозбереження
3. Ефективні муніципальні і сервіси	3.1 Система надання адміністративних послуг та соціального захисту	3.1.1 Створення сучасного ЦНАП
		3.1.2 Збільшення рівня соціального та цивільного захисту населення
		3.1.3 Запровадження соціального транспорту
	3.2 Охорона здоров'я	3.2.1 Створення спроможної мережі первинної медичної допомоги

		3.2.2 Реформування вторинної ланки медичної допомоги та розвиток Конотопського госпітального округу
		3.2.3 Сприяння розбудови матеріально-технічної бази охорони здоров'я
		3.2.4 Підвищення кваліфікації медичних кадрів
	3.3. Освіта і культура	3.3.1. Створення громадських просторів
		3.3.2. Оптимізація системи освіти
		3.3.3. Запровадження інклюзивності, рівності доступу до знань та протидії булінгу
		3.3.4. Реформування системи бібліотек та будинків культури
		3.3.5. Підтримка фестивального руху та народних колективів
	3.4. Здоровий спосіб життя	3.4.1. Популяризація здорового способу життя
		3.4.2. Розбудова вело-інфраструктури

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

		3.4.4. Сприяння в організації та проведенні спортивних змагань (футбол, мотокрос, спортивне орієнтування, пауерліфтинг)
		3.4.5. Створення сучасної і доступної спортивної мережі (модульні спортзали, спорткомплекс, вуличні антивандальні тренажери, басейн)

6. УЗГОДЖЕНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ БУРИНСЬКОЇ ОТГ З ПРОГРАМНИМИ ТА СТРАТЕГІЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ

Україна обрала стратегічний курс на європейську інтеграцію як пріоритет внутрішньої та зовнішньої політики. Європейські перспективи передбачають модернізацію усіх сфер життя громадян як на рівні держави, так на рівні місцевих громад. У контексті європейських перспектив України важливо вже сьогодні формувати довгострокове бачення розвитку громади у відповідності до широкого контексту стратегії розвитку країн ЄС.

Стратегія соціально-економічного розвитку Європейського Союзу «Європа 2020» прийнята на період до 2020 р. Радою Європи навесні 2010 р., базується на таких ключових сферах:

- ✓ знання та інновації;
- ✓ стала економіка;
- ✓ вища зайнятість і соціальне залучення.

Велике значення приділяється «зеленим технологіям» (ЄС планує до 2020 р. скоротити викиди CO₂ на 20%) та конкурентній економіці.

Стратегія «Європа-2020» встановлює доволі амбітні цілі, які мають бути досягнуті до 2020 р., у п'яти основних напрямках:

- **Зайнятість** – підвищення рівня зайнятості населення у віці від 20 до 64 років з сучасних 69% до принаймні 75%;
- **Інновації** – досягнення рівня інвестицій, що складає 3% від ВВП в науково-дослідну діяльність, зокрема шляхом поліпшення умов інвестування науково-дослідної діяльності приватним сектором;

- **Кліматичні зміни** – скорочення викидів парникових газів принаймні на 20% у порівнянні з рівнем 1990 р., дотримання правила, згідно з яким 20% від енергії, яка споживається в межах Євросоюзу, повинні надходити з відновлюваних джерел, зменшення використання первинних джерел енергії на 20% у порівнянні із прогнозованими рівнями (це досягається за допомогою стимуляції енергоефективності);
- **Освіта** – скорочення частки осіб, що передчасно залишають школу, до 10% в порівнянні з теперішніми 15% та збільшення частки населення у віці 30-34 років з повною вищою освітою з 31% до принаймні 40%;
- **Бідність** – скорочення кількості громадян, що живуть за межею національних порогів бідності, на 25%, дозволяючи тим самим більше як 20 мільйонам осіб вийти з цієї ситуації.

Ці стратегічні пріоритети мають на меті перетворити ЄС у розумну, сталу та всеохоплюючу економіку, яка забезпечує високий рівень зайнятості, продуктивності й соціальної згуртованості.

Стратегічне бачення розвитку Буринської ОТГ, у свою чергу, головним спонукальним мотивом вважає за перетворення громади на європейську громаду за рівнем та якістю життя. Йдеться про сприяння рівному доступу усіх мешканців громади до освіти, послуг охорони здоров'я, соціального захисту, можливостей професійної підготовки й працевлаштування. У перспективі до

2027 р. Буринська міська рада прагне створити комфортне середовище для своїх мешканців, сприяти становленню сильної та відкритої до інновацій громади.

Приведення Буринською ОТГ своїх стратегічних пріоритетів у відповідність до цілей розвитку ЄС є важливим у тому числі й з точки зору підготовки до можливостей інтеграційного процесу з ЄС, які передбачають перспективу розширення використання передбачених на згадані цілі грантових коштів ЄС. Створення інструментів підготовки до інтеграційного процесу з ЄС є важливим для місцевих громад, і Буринська ОТГ має намір стати активним учасником цього процесу.

Національна система стратегічного планування базується на узгодженій системі координації процесів стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівні.

Стратегія регіонального розвитку Сумської області на період до 2020 року затверджена рішенням Сумської обласної ради шостого скликання від 09.04.2015 та узгоджується з:

- ✓ Державною стратегією регіонального розвитку України на період до 2020 р.;
- ✓ економічними, соціальними, екологічними, інфраструктурними, територіальними й іншими аспектами розвитку області.

Стратегія розвитку Сумської області розроблена відповідно до Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 р. та процесів державного стратегічного планування розвитку окремих секторів економіки країни та її регіонів, що враховує потреби їх розвитку, та необхідність підвищення конкурентоспроможності.

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 р. (ДСРР-2020) включає три Стратегічні цілі:

1. Підвищення конкурентоспроможності регіонів;
2. Територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток;
3. Ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку.

Середньострокове та короткострокове державне стратегічне планування регіонального розвитку узгоджується з процесами стратегічного планування розвитку областей та міст на основі розробки та ухвалення відповідних стратегічних документів.

Стратегія розвитку Сумської області узгоджується з Генеральною схемою планування території України, схемами планування адміністративно-територіальних одиниць різного рівня та населених пунктів.

Реалізація Стратегії розвитку Сумської області передбачає розробку Плану реалізації Стратегії відповідно до визначених циклів/етапів.

Аналіз операційних цілей Стратегії розвитку Сумської області дає можливість узгодити стратегічні цілі Стратегічного плану сталого розвитку Буринської ОТГ.

Система цілей Стратегії регіонального розвитку Сумської області на період до 2020 р.

1. Розвиток економічного потенціалу	2. Розвиток сільських територій	3. Розвиток людського капіталу
<i>1.1. Створення нових високотехнологічних виробництв та інноваційних форм організації підприємств</i>	<i>2.1. Підвищення рівня ефективності виробництва в аграрному секторі</i>	<i>3.1. Підвищення адаптивності населення до потреб ринку праці</i>
1.1.1. Підготовка інвестиційних продуктів	2.1.1. Технологічне переоснащення діючих та створення	3.1.1. Удосконалення системи підготовки молоді до умов регіонального ринку

	високотехнологічних нових підприємств виробництва та переробки сільськогосподарської продукції	праці
1.1.2. Технологічна модернізація державних та/або комунальних виробничих підприємств	2.1.2. Підтримка розвитку фермерства	3.1.2. Формування сучасної системи підготовки кадрів для потреб регіональної економіки, у тому числі розвиток системи освіти впродовж життя
1.1.3. Створення маркетингового комплексу регіону	2.1.3. Стимулювання нетрадиційних видів виробництва	
1.1.4. Розвиток логістично-транспортного потенціалу	2.1.4. Розвиток органічного землеробства та виробництва продуктів харчування	
	2.1.5. Покращення доступу агровиробників до ринків збуту	
<i>1.2. Стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу</i>	<i>2.2. Розвиток сільських територій та периферії навколо малих міст</i>	<i>3.2. Підвищення обізнаності та соціальної активності мешканців</i>
1.2.1. Розвиток інфраструктури підтримки підприємства	2.2.1. Розвиток сучасних форм кооперації в аграрному секторі	3.2.1. Розвиток лідерських та підприємницьких якостей молоді
1.2.2. Стимулювання розвитку високотехнологічних секторів	2.2.2. Підтримка розвитку не аграрних видів бізнесу в сільських територіях	3.2.2. Створення дієвих механізмів мобілізації мешканців для вирішення місцевих проблем
1.2.3. Стимулювання диверсифікації експорту	2.2.3. Удосконалення підготовки фахівців для малого бізнесу в сільській місцевості	3.2.3. Формування екологічної культури мешканців
	2.2.4. Сприяння самозайнятості у сільській місцевості	3.2.4. Формування здорового способу життя
	2.2.5. Розвиток медичної допомоги в сільських	

	територіях в рамках медичної реформи	
1.3. Розвиток внутрішнього та в'їзного туризму		3.3. Удосконалення системи регіонального управління
1.3.1. Розвиток туристичних об'єктів, продуктів та мереж		3.3.1. Удосконалення структури управління регіональним розвитком
1.3.2. Туристична промоція області		3.3.2. Покращення інструментів взаємодії громад для спільного вирішення проблем
1.3.3. Покращення стану рекреаційних зон та водних об'єктів		
1.4. Підвищення енергоефективності в усіх секторах		
1.4.1. Підвищення ефективності управління енергетичними ресурсами		
1.4.2. Підтримка альтернативної енергетики		
1.4.3. Стимулювання заходів з енергозбереження		

1. <i>Сталий економічний розвиток</i>	2. <i>Сучасна інфраструктура та екологічна безпека</i>	3. <i>Ефективні муніципальні сервіси</i>
1.1. Ефективне управління	2.1 Розбудова інфраструктури громади	3.1. Система надання адміністративних послуг та соціального захисту
1.2. Створення умов для розвитку малого і середнього підприємництва	2.2. Екологічна безпека та збереження навколишнього середовища	3.2. Охорона здоров'я
1.3. Формування інвестиційної привабливості та залучення інвестицій	2.3 Енергоефективність та енергозбереження	3.3. Освіта і культура
		3.4. Здоровий спосіб життя

1.4. Підтримка сільського розвитку		
Структура цілей Буринської об'єднаної територіальної громади		

Узгодженість стратегічних пріоритетів Стратегічного плану розвитку Буринської ОТГ з оперативними цілями Стратегії регіонального розвитку Сумської області дає усі підстави на здійснення раціонального та ефективного процесу заявлених Буринською ОТГ стратегічних пріоритетів.

7. ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

В основу Плану реалізації стратегії закладені проектні ідеї, які відібрані під час засідання 06.12.2018 р. та доопрацьовані членами Робочої групи на основі пропозицій, що надійшли від представників підприємств, установ та організацій Буринської об'єднаної територіальної громади.

Часові рамки і засоби реалізації

План реалізації стратегії складається з 50 технічних завдань на проекти місцевого розвитку (далі – ТЗ), які будуть впроваджуватися протягом 2019-2027 рр. Впровадження проектів можливе через:

- внесення заходів до програми соціально-економічного розвитку, можливо – галузевих регіональних програм;
- фінансування за рахунок субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ;
- залучення коштів Державного фонду регіонального розвитку;
- розвиток міжмуніципального співробітництва з іншими громадами;
- участь в конкурсі секторальної бюджетної підтримки ЄС;
- фінансування від проектів та програм міжнародної технічної допомоги суб'єктами місцевого розвитку різних організаційно-правових форм;
- залучення грантових та інших, не заборонених законом джерел фінансування;

- використання співфінансування від мешканців громади (якщо передбачено умовами проекту).

Припущення та ризики

Загальні припущення, що мають значення для реалізації Стратегії, полягають в успішності задекларованих КМУ реформ, ефективності реагування на зовнішні виклики, пов'язані з війною на сході, доступності та прозорого розподілу коштів державної субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ та Державного фонду регіонального розвитку та інших інструментів державної підтримки розвитку територій. Реалізація проектів у Буринській об'єднаній територіальній громаді за умови залучення міжнародної технічної допомоги також сприятиме досягненню позитивних результатів.

Важливим елементом є припущення щодо організації належного кадрового забезпечення громади та налагодження ефективної системи проектного менеджменту. Це передбачає не лише наявність підготовлених спеціалістів, але й їхній подальший розвиток, а також – побудову системи навчання і заміщення кадрів. Наявність коштів та знань з питань проектного менеджменту, відповідних технічних знань, є важливими загальними припущеннями для успішної реалізації стратегії.

Можливості реалізації програми є ускладненими, оскільки Буринська громада раніше не працювала у режимі довгострокового планування та виконання запланованого. Варто провести значну інформаційну роботу серед

місцевих політичних та бізнесових еліт для належної підтримки стратегічних ініціатив та впровадження проектів.

До реалізації стратегії повинне бути залучене якомога ширше коло зацікавлених сторін: громадські організації, програми міжнародної технічної допомоги, державні установи, приватні інвестори, фермери, сільськогосподарські підприємства та інші суб'єкти розвитку села.

Отже, основні ризики, пов'язані зі здійсненням стратегії включають:

- зниження інвестиційного потенціалу країни і регіону;
- поступове зменшення обсягів і в перспективі –зникнення субвенції на розвиток інфраструктури об'єднаних територіальних громад;
- відкладання інтересів старостинських округів на користь центру;
- неспроможність встановити сталий зв'язок між населеними пунктами громади;
- нераціональне використання природних ресурсів, передусім – у аграрному секторі;
- нездатність створити систему сталої різнорівневої комунікації між владою і бізнесом, адміністрацією освітніх закладів та батьківськими комітетами, громадянами та органами правопорядку, комунальними службами і вуличними комітетами і т.п., тобто започаткувати партнерський діалог з метою забезпечення стійкої переважаючої більшості з боку різних зацікавлених сторін, які б підтримували реалізацію як конкретних проектів, так і всієї стратегії розвитку в цілому;

- відсутність належного рівня управлінської спроможності для реалізації проектів і як наслідок – невдача щодо мобілізації необхідних ресурсів (коштів) на їхню реалізацію;
- несвоєчасне вирішення соціальних, освітніх, інфраструктурних, екологічних та інших проблем населення.

Рекомендації:

- можливість і успіх реалізації розвиткових проектів напряду залежить від консенсусу прагнень громади та приватних інтересів, тобто готовності інвестувати в свою громаду. Тому, використання державного ресурсу повинне поєднуватись із залученням знань та фінансування з приватного сектору;
- для зменшення ймовірності хибних кроків при нестачі фінансового чи людського ресурсу для дотримання наміченого графіку реалізації Стратегії розвитку громади варто проводити регулярні консультації з фахівцями в галузі стратегічного планування;
- необхідно з максимальної користю використовувати такий інструмент, навчальні візити, поїздки з обміну досвідом, участь в різноманітних семінарах, робочих зустрічах, круглих столах, дискусіях і т.п. заходи, які дають можливість ознайомитись з підходами інших країн та регіонів України, що в свою чергу

дозволяє прискорити реалізацію власних проектів та отримати максимальну віддачу від їхньої реалізації;

- враховуючи можливе збільшення або зменшення ресурсів для реалізації Стратегії розвитку громади, окремі завдання можуть змінитись, в наслідок чого будуть додані/видалені/актуалізовані відповідні проекти. Щоб оперативно реагувати на подібні випадки потрібно дотримуватись процедури моніторингу та підтримувати консолідацію сил голови громади, депутатського корпусу, структурних підрозділів виконкому щодо впровадження проектів, які передбачено втілити відповідно до плану реалізації Стратегії;
- важливо також провести узгодження Стратегії розвитку та плану (програми) соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади. Надалі цей документ має розроблятися на виконання місцевої стратегії та забезпечення її реалізації, конкретизувати завдання та заходи у рамках цілей місцевої стратегії, відповідальних виконавців та строки виконання заходів, орієнтовні обсяги фінансування, джерела фінансування та індикатори (показники) оцінки результативності виконання заходів.

8. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОНОВЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ

Реалізація завдань стратегії передбачає виконання одночасно багатьох завдань різними структурами виконкому ради за участі багатьох партнерів, що ставить перед керівництвом громади питання раціонального управління цим доволі складним процесом. Система управління стратегією має два рівні: політичний та технічний.

Політичний рівень забезпечує особисто голова громади, виконавчий комітет та рада. На цьому рівні заслуховуються та затверджуються звіти Комітету з управління впровадженням стратегії, пропозиції щодо внесення змін (оновлення) стратегії. Рада приймає рішення щодо внесення змін до стратегії на підставі пропозицій голови.

Технічний рівень управління і моніторингу виконує *Комітет з управління впровадженням стратегії (КУВ)*, який:

- ✓ забезпечує виконання завдань стратегії згідно затвердженого плану
- ✓ здійснює моніторинг соціально-економічного стану громади за визначеними показниками
- ✓ аналізує співвідношення основних соціально-економічних показників громади та зовнішнього середовища (області, країни, світу тощо)

- ✓ вивчає основні політичні, економічні, фінансові, соціальні, наукові, технологічні і т.д. тенденції, визначає їх впливи на громаду
- ✓ формує пропозиції стратегічних сценаріїв в нових політичних, соціально-економічних умовах зовнішнього середовища
- ✓ аналізує соціально-економічні тенденції найближчих конкурентів у порівнянні з показниками громади, аналізує загрози, які надходять від конкурентів
- ✓ формує пропозиції змін до цілей і завдань, які необхідно вносити до стратегії як відповідь на виявлені нові загрози і можливості

Управління процесом реалізації стратегії

Управління процесом реалізації стратегії розвитку здійснюється на основі принципів відкритості влади, прозорості, залучення громадськості до моніторингу, єдності управління, персональної відповідальності та поточної координації дій.

Адміністрування процесу реалізації стратегічного плану покладається на виконавчі комітети та відповідні структурні підрозділи селищної ради.

З метою координації дій розпорядженням голови створюється вищезгаданий Комітет з управління впровадженням стратегічного плану (КУВ). КУВ – це постійно діючий орган, до складу якого входять особи, відповідальні за виконання завдань стратегічного плану. Конфігурація Комітету може виглядати наступним чином:

- міський голова (очолює КУВ);
- керівники відповідних структурних підрозділів виконавчого комітету;
- обрані від громадськості представники.

Повний склад КУВ та персональна відповідальність за реалізацію завдань стратегічного плану визначається відповідним розпорядженням голови. КУВ збирається не рідше одного разу на квартал та виконує наступні функції:

- ✓ організовує взаємодію підрозділів виконавчих органів ради, органів державної влади, підприємств та установ громади в процесі реалізації стратегічного плану, програм та проектів розвитку ОТГ;
- ✓ здійснює підготовку щорічних звітів про стан реалізації стратегічного плану, надає їх голові та презентує їх на останньому в році черговому пленарному засіданні ради. Повний текст звіту підлягає обов'язковому розміщенню в мережі Інтернет;
- ✓ здійснює підготовку квартальних звітів про стан реалізації стратегічного плану, надає їх голові та презентує на засіданні виконкому.

Пропозиції щодо зміни основного тексту стратегічного плану розглядаються відділом економічного розвитку та інвестицій, обговорюються на чергових та позачергових нарадах КУВ і виносяться на розгляд сесії Буринської міської ради один раз на рік.

Процедура моніторингу стратегії

Моніторинг – це постійний процес збору даних щодо процесу і показників виконання стратегії, що досягаються у ході її реалізації. Результати моніторингу є основою для висновків про необхідність коригування/оновлення місцевої стратегії та стимулювання її реалізації.

Головний сенс моніторингу полягає у виконанні двох взаємопов'язаних функцій – спостереження (відслідковування) та попередження. Відслідковування проводиться з метою виявлення відповідності наявного стану речей бажаному результату, а спостереження – з метою попередження небажаних наслідків.

Моніторинг стратегічного плану розвитку Буринської ОТГ включає три рівні:

I. Моніторинг зовнішнього середовища розвитку громади. Базується на аналізі основних показників, що характеризують ситуацію в державі в цілому та Сумської області, які є стратегічно важливими для громади. Підсумки підводяться один раз на рік та доводяться як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту;

II. Моніторинг процесу реалізації стратегії відповідно до наступних показників:

- власні доходи на 1-го мешканця;
- капітальні видатки на 1-го мешканця;

- середня місячна заробітна плата;
- обсяг інвестицій в основний капітал;
- загальний обсяг експорту (за наявності);
- обсяг прямих іноземних інвестицій в громаду (за наявності);
- чисельність населення, зайнятого у всіх сферах економіки;
- чисельність населення, зайнятого в кооперативах;
- кількість зареєстрованих безробітних;
- кількість активно діючих громадських організацій;
- частка довжини автошляхів з пошкодженим покриттям до загальної довжини автошляхів;
- порівняння середнього балу успішності учня протягом року з середнім балом за результатами ЗНО;
- кількість захворювань, пов'язаних з системою кровообігу та туберкульоз на 1000 населення;
- кількість проектів, що фінансуються за рахунок коштів ДФРР, МТД, інших фондів.

	Найменування показника	Одиниця виміру	Значення показника у попередньому році	Значення показника у звітному році	Звітний рік у відсотках до попереднього року
I	Демографічна ситуація				
1	Чисельність постійного населення	осіб			
2	Чисельність постійного населення віком 16-59 років	осіб			

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

3	Кількість дітей віком до 16 років	осіб			
4	Демографічне навантаження на 1000 осіб працездатного віку	%			
5	Природний приріст (скорочення) населення	осіб			
6	Загальний коефіцієнт вибуття сільського населення (на 1000 осіб наявного сільського населення)	проміле			
7	Внутрішня міграція населення в межах населених пунктів об'єднаної територіальної громади	осіб			
8	Чисельність осіб з інвалідністю, з них:	осіб			
	діти віком до 18 років				
9	Контингент, який потребує соціальної підтримки	осіб			
10	Кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб	осіб			
II	Економічна ефективність				
11	Обсяг капітальних інвестицій на 1 особу	грн.			
	у тому числі за рахунок коштів державного бюджету	грн.			
	у тому числі за рахунок коштів обласного бюджету	грн.			
	у тому числі за рахунок коштів бюджету об'єднаної територіальної громади	грн.			
12	Кількість підприємств малого та середнього бізнесу на 1000 осіб наявного населення	одиниць			
13	Кількість кооперативів	одиниць			

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

	на 1000 осіб наявного населення				
	у тому числі:				
	обслуговуючих сільськогосподарських				
	виробничих сільськогосподарських				
	споживчих				
14	Протяжність побудованих у звітному році доріг з твердим покриттям місцевого значення	км			
15	Кількість проектів регіонального розвитку, що реалізуються на території об'єднаної громади у тому числі за рахунок:	одиниць			
	коштів державного фонду регіонального розвитку	одиниць			
	коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад	одиниць			
	інших джерел	одиниць			
16	Обсяг фінансування проектів регіонального розвитку, що реалізуються на території об'єднаної громади	грн.			
	за рахунок державного бюджету	%			
	за рахунок місцевого бюджету	%			
	за рахунок інших джерел	%			

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

III	Фінансова самодостатність				
17	Доходи загального фонду бюджету об'єднаної територіальної громади (без трансфертів) на 1 особу	грн.			
18	Капітальні видатки бюджету об'єднаної територіальної громади (без трансфертів) на 1 особу	грн.			
19	Питома вага видатків на утримання апарату управління у фінансових ресурсах ОТГ	%			
20	Рівень дотаційності бюджетів (частка базової дотації в доходах загального фонду бюджету об'єднаної територіальної громади (без урахування субвенцій))	%			
21	Частка видатків бюджету розвитку в загальному обсязі видатків об'єднаної територіальної громади (без урахування власних надходжень бюджетних установ)	%			
22	Обсяг надходжень до бюджету об'єднаної територіальної громади від сплати податку на доходи фізичних осіб на 1 особу	грн.			
23	Обсяг надходжень до бюджету об'єднаної територіальної громади від плати за землю на 1 особу	грн.			
24	Обсяг надходжень до бюджету об'єднаної територіальної	грн.			

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

	громади від сплати єдиного податку на 1 особу				
25	Обсяг надходжень до бюджету об'єднаної територіальної громади від сплати акцизного податку на 1 особу	грн.			
26	Обсяг надходжень до бюджету об'єднаної територіальної громади від сплати податку на нерухоме майно на 1 особу	грн.			
27	Частка видатків місцевого бюджету на фінансування пілг, соціальних послуг, гарантій та житлових субсидій у галузі «Соціальний захист та соціальне забезпечення»	%			
IV	Якість та доступність публічних послуг				
28	Частка домогосподарств, що мають доступ до фіксованої широкопasmугової мережі Інтернет, у загальній кількості домогосподарств об'єднаної територіальної громади	%			
29	Кількість лікарів загальної практики – сімейних лікарів на 1000 осіб наявного населення на кінець року	осіб			
30	Середня наповнюваність групи дошкільного навчального закладу об'єднаної територіальної громади	осіб			
31	Частка дітей дошкільного віку охоплена дошкільними	%			

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

	навчальними закладами, у загальній кількості дітей дошкільного віку				
32	Середня наповнюваність класів загальноосвітньої школи об'єднаної територіальної громади	осіб			
33	Частка дітей, для яких організовано підвезення до місця навчання і додому, у загальній кількості учнів, які того потребують	%			
34	Частка дітей, охоплених позашкільною освітою, у загальній кількості дітей шкільного віку	%			
35	Частка випускників загальноосвітніх навчальних закладів, які отримали за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з іноземної мови 160 балів і вище, у загальній кількості учнів, що проходили тестування з іноземної мови	%			
36	Частка випускників загальноосвітніх навчальних закладів, які отримали за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з української мови 160 балів і вище, у загальній кількості учнів, що проходили тестування з української мови	%			

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

37	Частка випускників загальноосвітніх навчальних закладів, які отримали за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з математики 160 балів і вище, у загальній кількості учнів, що проходили тестування з математики	%			
38	Кількість осіб, охоплених соціальними програмами та послугами, що фінансуються за кошти місцевого бюджету	осіб			
V	Створення комфортних умов для життя				
39	Частка домогосподарств, забезпечених централізованим водопостачанням, у загальній кількості домогосподарств об'єднаної територіальної громади	%			
40	Частка домогосподарств, забезпечених централізованим водовідведенням, у загальній кількості домогосподарств об'єднаної територіальної громади	%			
41	Частка домогосподарств, які уклали кредитні договори в рамках механізмів підтримки заходів з енергоефективності в житловому секторі за рахунок коштів державного бюджету (у тому числі із співфінансуванням з місцевих бюджетів), у загальній кількості	%			

Стратегія розвитку Буринської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

	домогосподарств об'єднаної територіальної громади				
42	Частка населених пунктів об'єднаної територіальної громади, у яких укладені договори на вивезення твердих побутових відходів між домогосподарствами та обслуговуючим підприємством (надавачем послуги з вивезення побутових відходів), у загальній кількості населених пунктів об'єднаної територіальної громади	%			
43	Частка населених пунктів, які уклали договори з обслуговуючими організаціями на вивезення твердих побутових відходів, у загальній кількості населених пунктів об'єднаної територіальної громади	%			
44	Частка домогосподарств, в яких створені об'єднання співвласників багатоквартирних будинків у загальній кількості домогосподарств об'єднаної територіальної громади				
45	Кількість установ соціального призначення,	одиниць			
	з них (за ДБН В.2в1-17.62006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення»):				
	повністю доступні	одиниць			

	частково доступні	одиниць			
	недоступні	одиниць			
46	Кількість спеціальних паркувальних місць транспортних засобів для інвалідів біля будівель	одиниць			

Звіт про виконання цієї частини моніторингу готується щорічно, як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту.

III. Моніторинг виконання проектів місцевого розвитку, що складають План реалізації стратегії. Оцінюється стан виконання кожного проекту та ступінь досягнення результатів, передбачених технічним завданням на проект. Кожні півроку (5 червня і 5 грудня) відділ економічного розвитку, інвестицій та регуляторної діяльності направляє відповідальним за моніторинг виконання стратегічного плану нагадування про необхідність надати піврічний моніторинговий звіт (за підсумками року і першого півріччя). *До 10 числа зазначених місяців спеціалісти відділу економічного розвитку, інвестицій та регуляторної діяльності повинні одержати моніторингові звіти.*

На підставі результатів моніторингу, один раз на рік спеціалісти відділу економічного розвитку, інвестицій та регуляторної діяльності виносять на чергове засідання Комітету проміжний аналіз фінансових потреб, зведений по всіх стратегічних цілях. *Затверджений КУВ аналіз фінансових потреб надається до депутатської комісії з питань планування, фінансів, бюджету, соціально-економічного розвитку, промисловості та підприємництва для урахування під час розробки проекту бюджету на наступний рік.*

Додаток 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження міського голови
27.11.2018 № 126-ОД

ПОЛОЖЕННЯ

**про робочу групу з підготовки Стратегічного
плану розвитку Буринської міської об'єднаної територіальної
громади на період до 2027 року**

I. Загальні положення

1.1. Робоча група з підготовки Стратегічного плану розвитку Буринської міської об'єднаної територіальної громади на період до 2027 року (далі – робоча група) створюється з метою розробки і втілення Стратегічного плану розвитку Буринської міської об'єднаної територіальної громади (далі – Стратегічний план).

1.2. Робоча група формується з представників виконавчого комітету міської ради, бізнесових кіл, громадських, релігійних та молодіжних організацій, політичних партій різного спрямування, фахівців з питань планування розвитку.

1.3. Склад робочої групи затверджується розпорядженням міського голови.

1.4. Робоча група працює постійно, на засадах повної добровільності, самовідданості та безкорисливості.

1.5. До складу робочої групи можуть входити робочі підгрупи, комісії, фокусні групи. Умови їх діяльності визначаються окремо.

II. Функції

Робоча група в процесі діяльності:

розробляє проект бачення стратегічного розвитку Буринської міської об'єднаної територіальної громади;

визначає напрями і пріоритети своєї роботи;

розробляє план дій для втілення Стратегічного плану;

визначає проблеми та можливості соціального та економічного розвитку громади;

проводить економічні дослідження та фінансово-технічний аналіз;

проводить аналіз сильних та слабких сторін, можливостей та загроз у розвитку громади;

визначає пріоритетні напрямки економічного і соціального розвитку;

може приймати участь у розробці інноваційних проектів та вносить до них пропозиції щодо питань, які стосуються соціально-економічного розвитку громади в межах Стратегічного плану;

організовує розповсюдження плану дій груп та проводить опитування серед жителів громади з метою накопичення пропозицій щодо включення до Стратегічного плану;

узагальнює і оцінює результати опитування з метою включення їх до стратегічного плану дій групи;

організовує роботи по підготовці інформаційних документів з переліком і описом проектів щодо складання і виконання Стратегічного плану;

організовує роботу з засобами масової інформації;

розробляє концепцію стратегічного бачення та напрямів по досягненню довго- і короткострокових цілей;

організовує складання Декларації робочої групи з розробки Стратегічного плану;

формує склади робочих комісій за стратегічними напрямками розвитку громади;

розробляє положення про робочі підгрупи, комісії, фокусні групи та організовує їх роботу;

затверджує ведучих фокусних груп;

затверджує теми соціально-психологічних досліджень;

залучає до роботи фахівців та спеціалістів з обговорюваних питань;

бере участь у розробці та подає проект Стратегічного плану на затвердження Буринській міській раді.

III. Повноваження та правові гарантії діяльності робочої групи

3.1. Організація роботи робочої групи покладається на голову робочої групи та його заступника.

3.2. Голова скликає та веде засідання групи, дає доручення членам групи, представляє групу у відносинах з іншими органами, об'єднаннями громадян, підприємств, установ та організацій. Організовує роботу по реалізації висновків та рекомендацій робочої групи.

У разі відсутності голови групи або неможливості ним виконувати свої повноваження, головні його функції здійснює заступник голови, або один із його помічників.

3.3. Засідання робочої групи є правомочним, якщо в роботі бере участь не менш як половина від загального складу групи.

3.4. За результатами розгляду і вивчення питань робоча група готує висновки і рекомендації. Висновки і рекомендації робочою групою приймаються за взаємною згодою членів групи, які беруть участь у засіданні і підписуються головою робочої групи, а у разі його відсутності – заступником голови робочої групи, або одним із помічників голови робочої групи. Протокол засідань робочої групи підписується головою та секретарем групи.

3.5. Робоча група має право:

отримувати інформацію, необхідну для розробки Стратегічного плану, в організаціях, установах міста, незалежно від їх відомчого підпорядкування, форми власності та господарювання;

проводити опитування громадян чи проводити іншу діяльність до вивчення громадської думки щодо Стратегічного плану;

проводити роз'яснювальну роботу серед населення з питань розробки і втілення Стратегічного плану в громаді та значення його необхідності;

вносити виконавчому комітету міської ради пропозиції щодо розгляду питань, які необхідно вирішити з метою покращення соціально-економічної ситуації в громаді в межах розробки і втілення Стратегічного плану;

брати участь у підготовці і проведенні громадських слухань щодо проекту Стратегічного плану економічного і соціального розвитку громади;

розробляти та узгоджувати проекти договорів, пов'язаних з розробкою Стратегічного плану.

IV. Відповідальність робочої групи

4.1. Члени робочої групи виконують доручення голови групи в межах завдань Стратегічного плану.

4.2. Члени робочої групи несуть особисту відповідальність за достовірне і своєчасне опрацювання отриманих інформаційних та розрахункових документів і матеріалів, що стосуються виконання завдань щодо Стратегічного плану.

Секретар міської ради

В.ПИСАНИЙ